

בדרך לשליחות

הסמינר היה מעניין ומועיל. כשליח המיועד לארה"ב, הכנתי את עצמי לעבודה בקהילה אנגלו-סקסית, על כל המשתמע מכך: לימוד ההיסטוריה האמריקאית, הבנת התהליכים הפוליטיים והסוציולוגיים המתהווים שם, שליטה במושגים ומונחים באנגלית, וכו'.

אבל, ממש לקראת סוף הקורס, חל מפנה. אל בית ברל הגיעו אפרים בריח, מזכיר "התנועה העולמית", ודב צמיר, מזכיר הקיבוץ, וביקשו ממני לשנות יעד: מארה"ב אל ברזיל. מסתבר שחבר מפלסים, שהיה נציג המחלקה לנוער והחלוץ בסאן פאולו, נדרש לחזור למשקו ורוצים שאני אחליף אותו.

ההצעה לא מצאה חן בעיני. הזכרתי להם שמטרת כל העניין היתה להגיע לטיפול אצל ד"ר וקסלר. חוץ מזה, כבר הכנתי את עצמי לעבודה בקהילה האמריקאית ורציתי ליישם את כל מה שהתכוננתי והכנתי. אבל השניים לא הניחו לי. הם הסבירו לי את חיוניות התפקיד, הזכירו לי את המחויבות שלי לתנועה בברזיל, הודיעו לי שעתיד המחלקה בסאן פאולו תלוי רק בי, בקיצור – לחצו על כל הנקודות הרגישות שלי.

כצפוי, הטכניקה הזאת הצליחה. כל מה שהצלחתי לסחוט מהם זה שבדרך לשליחות בברזיל, אני אעצור בארצות הברית לפגישה עם ד"ר וקסלר.

חזרתי הביתה וסיפרתי לסוניה על הבקשה לשינוי היעד. כמוני, היא קבלה את הענין ברגשות מעורבים: מצד אחד מאוד התגעגענו למשפחות, והשליחות בברזיל נראתה לנו

הרבה יותר חשובה ומעניינת. מצד שני, מי יודע מתי נוכל לטפל בנרקולפסיה המחריפה והולכת? סוניה הצטרפה להחלטה לשנות את יעד השליחות. הוחלט שאצא את הארץ ב-1/8/60 וסוניה והילדים יגיעו לברזיל ב-1/10.

אפרים סידר לי כרטיס עד ניו יורק, ומאה דולר במזומן (הסכום המכסימאלי שהיה מותר באותם ימים). הוא הבטיח לי שהכסף הדרוש להמשך הנסיעה יחכה לי אצל נציג התנועה בניו יורק. הוא גם ביקש שארכוש בארה"ב מכונית טנדר עבור התנועה בכסף שהוא יעביר לשם לצורך העניין.

השגתי 20 דולר נוספים ועם 120 דולר עליתי על המטוס מלא התרגשות, כבר מתגעגע לסוניה, למיכל ולעודד. בדרך לארה"ב חניתי מספר ימים בלונדון. התארחתי אצל שני בוגרי תנועה שגרו שם באותה תקופה. יומם ולילה הסתובבתי במקומות אשר כל כך הרבה שמעתי וקראתי עליהם: Trafalgar Square עם היונים המפורסמות, Picadilly Circus עם האורות הנוצצים, Tower of London המפורסם ומוזיאון השעווה של מאדאם טיסו. אפילו הגשמתי חלום ילדות, שלאחר העלייה ארצה קיבל משמעות מיוחדת עבורי. נסעתי ל-Greenwich לקו האורך "אפס", והצבתי רגל אחת בצידו המערבי של העולם, ואחת בצדו המזרחי...

וכמובן, הלכתי לראות כדורגל. לקראת היציאה מהארץ פנו אלי מהעיתון "חדשות הספורט" וביקשו ממני לשלוח כתבות על כדורגל מברזיל. כך היה ברשותי כרטיס עיתונאי, שעזר לי בהזדמנויות שונות ובמיוחד באתרי ספורט. הלכתי לראות משחק של קבוצת הפאר האנגלית "טוטנהאם ספרס" בעונה הגדולה ביותר שלהם, והשוויתי

בין הקהל האנגלי, הברזילאי והישראלי. מי הגרוע ביותר?
האמת, זאת תחרות קשה מאוד...
לאחר ארבעה ימים אינטנסיביים, הגעתי נלהב ומותש
לשדה התעופה. והנה בפעם הראשונה בחיי אני חוצה
אוקיינוס שלם בטיסה...

הגעתי לניו יורק ביום ששי אחרי הצהרים. כפי שתוכנן,
התמקמתי בדירה של שליחת התנועה במקום, שיצאה
לחופשה של חודש ימים. כבר באותו ערב הספקתי לעבור
ברגל את שדרות ברודווי לכל אורכן, ולעלות למרומי
ה"אמפייר סטייט" (לא ברגל, אלא כמו כולם, במעלית...).
בשבת בבוקר מיהרתי לפתוח עיתון. לשמחתי מצאתי
משחק בייסבול שמתקיים באיצטדיון בעיר. התעלמתי
מהגשם השוטף שירד בלי הפוגה, עלייתי על אוטובוס
ונסעתי. מצוייד בכרטיס העיתונאי הגעתי לשער
האיצטדיון, ואז הופתעתי לגלות שהוא נעול. מישוהו שעבר
בסביבה הסביר לי שביום של גשם לא מתקיימים משחקי
בייסבול. הייתי מאוכזב עד עמקי נשמתי: השחקנים
המקצוענים האלה, שמרוויחים מיליונים רק בשביל לשחק,
רואים כמה טיפות מים וכבר "מתקפלים"? האיש קלט את
מצבי ושאל אם אני מעוניין לצפות במשחק רגבי.
המשחקים האלה מתקיימים בכל מזג אויר. כשהגבתי
בהתלהבות, הוא הראה לי איך להגיע לאיצטדיון הרגבי,
הנמצא מהעבר השני של נהר ההדסון. הודיתי לו ופניתי
לעבר הגשר, מעודד. השבת הזאת לא תעבור בלי חוויה
ספורטיבית!

עליתי על הגשר הענק והתחלתי לצעוד. בהדרגה הבנתי
שמדובר ב"מסע" של שני קילומטר לפחות. כמו בכל
הגשרים בניו-יורק, עברו על פני מאות מכוניות בדקה.
בערך באמצע הגשר ראיתי גברתן שחום עור, שניצב שם

כמבט משועמם. לא טרחתי לשאול את עצמי מה יש לו לעשות שם. ברכתני אותו לשלום והוא חייך אלי. שאלתי אם האיצטדיון עדיין רחוק. פתאום, אינני יודע מאין, צצו עוד שלושה גברתנים שחורים והקיפו אותי מכל עבר. חברי המחייך אחז בצווארון שלי ואמר:

"Give all your Money"

לא האמנתי: זה בדיוק כמו בסרטים! מלמלתי:

"But, I have no money..."

נראה שהבחור קלט שצריכים להחזיר אותי למציאות. הוא שלף אולר ארוך והצמיד אותו לצווארי, תוך שהוא צוחק:

"You go to the game and you have no money?"

המוח שלי עבד במהירות. אם אני נותן לו את מעט הכסף שיש לי, איך אני מסתדר בעיר הגדולה הזאת? מצד שני, כסף זאת הבעיה הכי קטנה, כשחושבים על האלטרנטיבה... ואז נזכרתי: בבוקר, כשסידרתי את הארנק, תחבתי את השטר ה"גדול" של 50 דולר לכיס פנימי. אולי אני אצליח לסדר את ארבעת החוצפנים האלה! שלפתי בהחלטיות את הארנק מהכיס, פתחתי אותו, הוצאתי את כל השטרות הגלויים ותחבתי אותם בידו של המחייך, באָמרי:

"Here is my money"

הסתובבתי והתחלתי להתרחק. פחדתי שבכל שנייה הם ירוצו אחרי, יאחזו בי, יבדקו את הארנק, ואז כשיגלו שרימיתי אותם – יטפלו בי עם האולר הענק...

אבל אף אחד לא רץ אחרי. כשהפנתי את מבטי, ראיתי את הארבעה רצים לכיוון הנגדי. נראה שהחבילה של שלושים שטרות (של דולר או שניים) נראתה להם מרשימה מספיק...

ומה עשיתי אז? כמובן, הלכתי לצפות במשחק הרגבי.
בעזרת כרטיס העיתונאי נכנסתי לאיצטדיון ללא תשלום.
נהניתי מכל רגע!

ביום השלישי להגעתי, פניתי לבית חולים
"Mount Sinai". שם ציפתה לי הפתעה מאוד לא נעימה:
ד"ר וקסלר, שהיה אמור לקבל אותי, נפטר כמה ימים לפני
בואי! מה עושים? במחלקה הנזירולוגית מצאתי רופא
יהודי, איש נחמד, שהצליח לארגן לי פגישה עם פרופסור
מומחה. הפרופסור עיין במסמכים שהבאתי מהארץ, ואז
אמר: "תעזוב את זה". כשראה את ההבעה המופתעת שעל
פני, הסביר כי המקרה שלי הוא לא חמור. הבדיקות
והטיפולים, לעומת זאת, יכולים להיות מסוכנים. הוא הציע
לי לנסות למצוא דרכים להקלת המצב ללא טיפול, לפחות
למשך מספר שנים.

החלטתי לא להסתפק בחוות הדעת הזאת. פניתי למוסד
השני שמטפל בבעיות מסוג זה, קליניקה Mayo. לאחר
שיחת טלפון לא ארוכה עם פרופסור שם, קיבלתי בדיוק
אותה המלצה!

וכך, שבוע אחרי שהגעתי לניו יורק, התברר לי שאין לי
מה לעשות שם. אבל הכסף שאפרים בריח הבטיח לי
לכרטיס לברזיל (ולטנדר) לא הגיע, ונאלצתי לחכות
ולהסתדר עם הדולרים הבודדים שנותרו לי. קניתי לי פחית
של קפה, פחית של אבקת חלב, צנצנת של מרק מוכן, ובכל
התקופה שהייתי בארה"ב (שלושה שבועות) אכלתי
בצהריים מרק עם לחמנייה, ובבוקר ובערב, קפה, חלב
ולחמניה. המזל הוא, שפה ושם הוזמנתי לארוחה אצל
אנשים מהארץ או מכרים, אחרת מצבי באמת היה עגום.

סוף סוף הגיעה ההודעה שהגיע הכסף מהארץ. לקחתי
אותו, קניתי את הטנדר והלכתי לרכוש כרטיס טיסה

לברזיל. כדי לחסוך ככל האפשר, קניתי כרטיס ממיאמי
לריו דה זנירו. את היתר אצטרך לעשות בנסיעה יבשתית.